

Gl. Åby Dagtilbuds pædagogiske læreplan

Forord

I oktober 2019 påbegyndte vi i Gl. Åby Dagtilbud arbejdet med vores nye fælles styrkede læreplan¹. Det gjorde vi med en fælles workshop for alle medarbejdere i dagtilbuddet, hvor vi på tværs af afdelinger samlede refleksioner og praksisfortællinger ind i forhold til det nye pædagogiske grundlag. Sidenhen fulgte skriveprocesser med de faglige fyrtårne, forældrerådene og bestyrelsen, i lederteamet og yderligere to workshops for alle medarbejdere – ud over det arbejde med praksisfortællinger og læreplanen der sideløbende er foregået i de enkelte afdelinger.

Vores læreplan er derfor blevet til i et tæt samarbejde mellem medarbejdere og ledelse. Vi har bidraget til læreplanen ved at indsamle data fra medarbejdere, faglige fyrtårne, ledelsen og forældreråd og bestyrelsen, som så er blevet samlet og sammenskrevet både af pædagogiske ledere og faglige fyrtårne.

Formålet med denne inddragende proces har været at skabe en læreplan, som tager afsæt i det daglige pædagogiske arbejde i afdelingerne. Læreplanen skal være et værdifuldt og dynamisk redskab, som støtter os i vores hverdag og giver os en ramme for at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i vores læringsmiljøer, hvor vi har et fælles fokus og ansvar for alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Læreplanen skal således sørge for, at vi har det samme vidensgrundlag og et fælles sprog for alle medarbejdere, da dette er en forudsætning for at kunne reflektere sammen. Vores pædagogiske læreplan er vores arbejdsgrundlag, som vi ønsker, skal udøves og afspejles i vores daglige pædagogiske arbejde og den skal medvirke til at videreudvikle kvaliteten af vores pædagogiske praksis gennem dokumentation, refleksioner og en styrket evalueringskultur i hver afdeling og som et samlet dagtilbud.

Læsevejledning:

Læreplanen er inddelt i 14 temaer. Ved hvert tema har vi tilføjet en grafisk illustration som knytter sig til både den skrevne tekst i temaet, praksiseksemplerne fra afdelingerne og til Børne- og Socialministeriets publikation "Den styrkede Pædagogiske læreplan - Rammer og indhold". Tegningerne giver således et visuelt indblik i vores arbejde med læreplanen i en praksisnær kontekst.

Hvert tema starter med en kursiv tekst som er taget fra Børn og Unge, Aarhus Kommunes skabelon til læreplanen². Herunder følger en beskrivelse af, hvordan de enkelte temaer kommer til udtryk i Gl. Åby Dagtilbud. Afsluttende for hvert tema er der opstillet praksiseksempler opdelt i enten 0-2 år, 3-6 år eller 0-6 år, afhængigt af hvor eksemplerne kommer fra og i hvilket omfang de enkelte eksempler er repræsentative for hver inddelte aldersaldersgruppe. 0 – 6 år er derfor eksempler som kan ses i både dagpleje, vuggestue, børnehave eller en integreret institution.

Rigtig god læselyst!

¹ Det lovmæssige krav og den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206363>) med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og socialministeriets publikation "Den styrkede pædagogiske læreplan – Rammer og indhold". Link: https://emu.dk/sites/default/files/2020-03/7044%20SPL%20Den_styrkede_paedagogiske_laereplan_21_WEB.pdf

² https://aarhuskommune.sharepoint.com/:w:/r/sites/IntranetDocumentSite/_layouts/15/guestaccess.aspx?e=ZiINfe&share=EV0IoisYQVJKudEiavVeVcEBfgGSf9gIyRwAfh_B5_0-Yg

Gl. Åby Dagtilbud:

Overblik over vores fundament

Gl. Åby Dagtilbud

Indholdsfortegnelse

Tema 1: Børnesyn.....	5
Tema 2: Dannelse og børneperspektiv.....	7
Tema 3: Leg og børnefællesskaber	9
Tema 4: Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen.....	11
Tema 5: Læring og læreplanstemaerne	13
Tema 6: Det fysiske og æstetiske børnemiljø.....	15
Tema 7: Børn i udsatte positioner	17
Tema 8: Forældresamarbejde	19
Tema 9: Inddragelse af lokalsamfundet	23
Tema 10: Sammenhæng med børnehaveklassen	25
Tema 11: Ledelse.....	29
Tema 12: Pædagogisk personale.....	31
Tema 13: Dokumentations- og refleksionspraksis	33
Tema 14: Evaluering	37

Gl. Åby Dagtilbud / Pædagogisk grundlag
1. Børnesyn

BØRNESYN

- Barndommen har værdi
- Leg er omdrejningspunktet
- Børn skal opleve anerkendelse, social samhørighed og passende udfordringer

Den voksnes rolle:

- At være tilgængelig
- Lyttende og nysgerrig
- Se mig selv udefra
- Videndele med mine kollegaer

Følge børnenes perspektiver

Fællesskab

Nærvær

Tryghed

Omsorg

Børnehøjde

Mindre grupper

Ro

Positionering i leg
- foran
- ved siden af
- bagved

"Du blev lige ked af det"

"De ser og forstår mig"

Ro og nærvær kræver organisering

- Rutiner
- Forudsigelighed
- Inddragelse
- Struktur
- Fleksibel planlægning

Tema 1: Børnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads, tid og ro til at være barn. Udgangspunktet er, at alle børn trives og udvikler sig, når de har passende udfordringer, ser mening og oplever anerkendelse og social samhørighed i forpligtende, rummelige og givende fællesskaber.

Det grundlæggende børnesyn i Gl. Åby Dagtilbud kommer til udtryk på følgende måde:

- Vi møder børnene med nærvær ved at være troværdige voksne.
- Vi har et resourcesyn, når vi ser og taler om og med børnene.
- Vi tilbyder passende udfordringer i forhold til barnets nærmeste udviklingszone.
- Vi organiserer dagtilbuddets praksis efter børnegruppens og det enkelte barns behov.
- Børnene er tilknyttet en stue/gruppe. Herved skabes mulighed for nærhed, omsorg, social samhørighed og anerkendende relationer.
- Vores tilgang til praksis er, at det at skabe udvikling hos barnet også er at skabe udvikling hos os selv.
- Alle børn mødes i øjenhøjde, med indlevelse og rummelighed af de voksne.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år

- Børnene har en makker som de hjælper – små opgaver hvor de hjælper hinanden. Fx med hagesmækken, tage tøj på i garderoben. Jo mere ansvar vi giver, jo mere tager de.
- Jeg havde en dag planlagt en tur, men børnene legede så godt at jeg ikke ville afbryde dem. I stedet for satte jeg mig ned på gulvet hos dem.

3 - 6 år

- Vi tænker over at sige nej så lidt som muligt og at have en god grund, når vi siger nej. Eks: To børn står på en forhøjning og skal til at hoppe. Den voksne siger "Wow, det er godt nok højt oppe". Da børnene hopper, siger den voksne "Ej det ved jeg ikke om jeg ville turde". Børnene kravler nu længere op for at hoppe, hvortil den voksne siger "Nu bliver jeg helt bange for, at I slår jer, så I skal gå længere ned. Men nu tør jeg faktisk godt hoppe sammen med jer derfra".
- Vi lader børnene udfolde og udforske deres egne ideer selvom de er uortodokse i voksenøjne. Eks: fem børn sidder og spiser frokost, da et af børnene spørger "Må jeg bede om en bananmad med remoulade under?" Pædagogen siger "Det har jeg faktisk aldrig prøvet før. Du er godt nok madmodig". Bagefter er der flere børn, der prøver og børnene snakker om at turde smage nye ting eller ting man tidligere ikke har kunnet lide.

0 - 6 år

- Til samling snakker vi om hvem der er kommet og hvem der ikke er kommet - vi fremhæver alle børn. Alle børn og voksne mødes med et godmorgen, det er vigtigt at alle føler sig set, hørt og værdsat.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

2. Dannelse og børneperspektiv

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

- Børn skal føle sig set og forstået og opleve at have en demokratisk stemme
- Børn er aktive medskabere af deres egen læring og udvikling
- Vi lytter til børnenes oplevelser af mestring, mening og at høre til

Demokrati

Individ vs. fællesskab

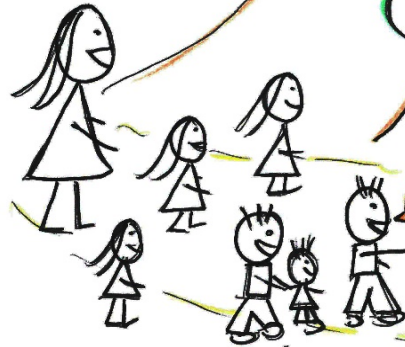
Voksenperspektiv vs. børneperspektiv

Den planlagte vej

Medbestemmelse og selvbestemmelse

De voksne har ansvar for rammen

Må jeg være med i jeres Læg?

Børn som rollemodeller

I dag skal vi ...

Tema 2: Dannelse og børneperspektiv

Børn skal føle sig set og forstået og opleve at have en demokratisk stemme. Børn skal være aktive medskabere af deres egen læring og udvikling inden for rammer, som de voksne har ansvaret for. Der skal lyttes til børnenes oplevelser af, hvordan det er at være i dagtilbud. Hvordan er deres oplevelse af, om de mestrer, kan finde mening og hører til? Børns oplevelser af indflydelse er en tidlig del af deres dannelsesproces og af udviklingen af demokratisk forståelse.

I Gl. Åby Dagtilbud sikrer vi børnenes ret til medbestemmelse og understøtter deres tiltagende mestring af eget liv ved at:

- De voksne har ansvar for at sætte rammen.
- Vi følger børnenes initiativer, når vi arbejder med at danne relationer, i leg og ift. at arbejde ud fra det enkelte barns ressourcer.
- Vi er nysgerrige og imødekommende ift. det enkelte barns behov, samtidig med at behovene tilpasses fællesskabet – vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og gruppens behov.
- Vi giver børnene medbestemmelse ved at være opmærksomme på og lytte til, hvad børnene er optaget af, og gøre det muligt i praksis.
- Vi støtter børnene i at udvikle deres forståelse af eget selv og deres omverden ved, at børnene udfordres og opnår erfaring med at kunne mestre.
- Vi er gode rollemodeller, og vi har ansvaret for, hvilke stemninger og narrativer der skabes.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi sætter ord på hvad der sker mellem børnene, vi giver børnene mulighed for at sige til og fra i lege – vi oversætter børnenes initiativer.	• Vi har med de store fokus på demokrati og børnenes forståelse af demokrati – børnene stemmer om hvad de skal lave og så tæller vi hvor mange der vil hvad.• Vi bruger konceptet "Fri for mobberi" hvor vi arbejder med værdier og normer. Det er børnenes stemmer og tanker om hvordan vi eks. er gode bamsevenner.	• Vi så en dag en rødkælk i haven, som børnene blev meget optagede af. Så begyndte vi at synge sange om fugle, tog billeder af fugle når vi var i haven eller på tur, vi lavede fuglemad og snakkede om fugle hele tiden. Børnene oplevede at deres interesse var vigtig og at jeg fulgte deres perspektiver og deres fælles optagethed.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

3. Leg og børnefællesskaber

Skal vi finde på noget sammen?

Hov, hvad sker der her? Jeg kan se at Julie er vred...

NEJ, den havde jeg!

Jeg er en del af fællesskabet.

Hej, hej Vilma...

Ser vi alle børn? Stuemøde

Vi justerer og afstemmer os som voksne i forhold til det enkelte barn og børnegruppen

LEG OG BØRNEFÆLLESSKABER

- Alle børn skal være en del af et fællesskab.
- Børns leg er grundlæggende og har værdi i sig selv.
- Leg, læring, udvikling og dannelse sker i børnefællesskaber, som de voksne sætter rammerne for.

Tema 3: Leg og børnefællesskaber

Fællesskaber udgøres af dem vi er, og det vi laver sammen. Alle børn i dagtilbud skal være en værdsat del af et fællesskab, og fællesskaberne skal have noget at byde på for alle børn.

Børns leg er grundlæggende for deres sociale og personlige læring og udvikling, og legen har en værdi i sig selv. Leg betyder både børns spontane leg på deres helt egne præmisser, og den leg, der igangsættes, rammesættes og eventuelt understøttes af de voksne omkring børnene.

Leg, læring, udvikling og dannelse sker i børnefællesskaber, som de voksne sætter rammerne for. Dagtilbuddets hverdag skal skabe rum til at alle børn kan indgå i både kendte og nye relationer på tværs af alder, køn og kultur. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

I GI. Åby Dagtilbud skaber vi rammerne for børns leg og børnefællesskaber ved at:

- Vi er legende voksne, og bruger legen som et grundelement i den pædagogiske tilgang.
- Vi tager ansvaret og sikrer, at alle børn oplever at være en del af et fællesskab (med forskellige deltagelsesbaner).
- Vi understøtter børnefællesskabet og børnenes mulighed for udvikling af gåpåmod og integritet bl.a. ved at de voksne er nærværende og engagerede.
- Vi benævner og oversætter børnenes intentioner, følelser, handlinger og hjælper herved børnene med at regulere deres adfærd og følelser.
- Vi organiserer den pædagogiske praksis, så der både er plads til vokseninitierede- og børneinitierede aktiviteter, samt til børnenes leg.
- Vi anerkender og sætter ord på forskelligheder og ligheder.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Nogle børn kan af forskellige årsager have svært ved at komme i gang med at lege, da er det essentielt, at den voksne kan gå foran. Fx den voksne er heksen og skal fange sine troldeunger, det er en leg, hvor den voksne går foran og tager teten og samtidig sikrer, at de børn, der skal eller vil være med, er med. • I dagplejen giver legestuen mulighed for at skabe andre fællesskaber end det derhjemme, hvor vi har fire børn. I legestuen er det vores opgave som voksne at give plads til at børnene finder hinanden og vi lader dem selv tage kontakt og skabe relationer. Hvis det er svært for nogle børn, guider vi og er deltagende i legen som voksne.	• Når vi oplever et barn som måske har det svært i fællesskabet eller i legen, så retter vi fokus på det der sker i interaktionen og på os selv som voksne, og så forsøger vi at fremhæve de gode ting. Vi hjælper børnene til at blive attraktive legekammerater ved at hjælpe med at udvide deres horisont og lege nye lege.	• Vi er nysgerrige på børnenes initiativer og roller og sparrer med hinanden, da vi som voksne får øje på forskellige ting. Vi justerer og afstemmer os som voksne i forhold til det enkelte barn og børnegruppen.

Pædagogisk grundlag

Gl. Åby Dagtilbud

4. Det pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Tema 4: Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og læring. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal være til stede hele dagen fra modtagelsen om morgenen til de sene eftermiddagstimer. Det pædagogiske læringsmiljø skal blandt andet give barnet mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege og bruge både emotionelle, sociale og kognitive kompetencer.

I arbejdet med børn i dagtilbud er fokus på at skabe pædagogiske læringsmiljøer, der ud fra et helhedssyn understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn. Det kræver viden, der med afsæt i faglig refleksion med kollegaer og ledelse, skal bruges til at udvikle stærkere pædagogiske læringsmiljøer for børnene og stærkere læringsfællesskaber for de professionelle.

Læringsmiljøet er det som sker i løbet af hele dagen: rytme, rutiner, overgange, voksen- og børneinitierede aktiviteter, leg, indretning, den voksnes positionering.

I GI. Åby Dagtilbud kommer det pædagogiske læringsmiljø hele dagen til udtryk på følgende måde:

- Vi reflekterer over vores læringsmiljøer – både individuelt og sammen med vores kollegaer.
- Læringsmiljøet er foranderligt i forhold til det enkelte barns og børnegruppens behov.
- Vi er bevidste om og forholder os aktivt til de muligheder, der er for læring hele dagen.
- Børnegruppen er udgangspunkt for de temaer og de dele af hverdagslivets læring, som vægtes.
- Vi laver forskellige læringsrum, som støtter op om det enkelte barns behov for udvikling og trivsel gennem leg.

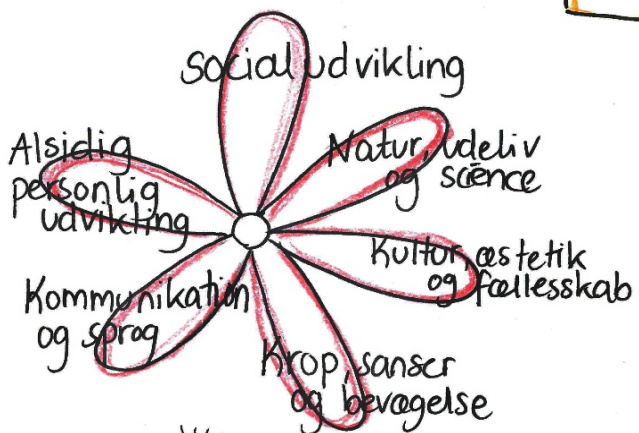
Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi havde en stor gruppe børn, der havde brug for at bevæge sig, når de mødte ind i vuggestuen. Derfor ændrede vi læringsrummet på stuen, så det blev et rum, hvor bevægelsen er i højsæde. • Vi arbejder med at det er vigtigt at se børnenes initiativer, udnytte de små mellemrum og se hvad der optager børnene, og gribe det – for eksempel hvis et barn opdager en edderkop i garderoben.	• Hos os spiser de yngste børnehavebørn før de store, så de har bedre tid i garderoben. Farten sættes ned så ting foregår på deres præmisser og de får tid til at øve sig. Vi har fokus på selvhjulpethed og at det er sjovt at øve sig og lære det. Børnene opnår færdigheder i forhold til at tage tøj på mm. Det afstedkommer også at de mindste børn får mulighed for at vælge de "seje" ting på legepladsen i ro og mag.	• Vi har arbejdet med vores samling og gjort den til genstand for en faglig diskussion. Vi indsamlede data hvor børnene blev interviewet og det kom der mere medbestemmelse og bevægelse til samling ud af. • Dagen starter med samling og rundkreds hvor vi bruger piktogrammer, så børnene bliver klædt på til dagen. Dagen bliver gennemgået med billeder og børnene støtter sig til billederne i løbet af dagen da det er visuelt for dem. Samlingsindholdet er vigtig, der er flere grupper der snakker med børnene om, hvem der er kommet i børnehave i dag, hvordan vejret er, hvilken ugedag mm.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

5. Læring og de seks læreplanstemaer

Emne/Tema

- Tidsramme, systematik, rollefordeling
- Følge børnenes spor og perspektiver

- Børn lærer ved:
- At udforske deres omverden med krop og sanser
 - At blive mødt af spørgsmål og udfordringer
 - Selv at undres og stille spørgsmål
 - At eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde innovative løsninger

Tema 5: Læring og læreplanstemaerne

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og ved selv at undres og stille spørgsmål. Børn lærer også ved at eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde innovative løsninger. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner med de andre børn og de voksne i dagtilbuddet. Motivation og passende udfordringer har betydning for at lære og udvikle sig – både som individ og som del af et fællesskab. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og vil noget med dem, men de har også brug for plads til at være sig selv og til at gøre deres egne erfaringer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges indenfor de to pædagogiske mål for hvert læreplanstema, som beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Arbejdet med alle læreplanstemaerne i en sammenhæng, der understøtter et helhedsorienteret perspektiv på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, kommer til udtryk i Gl. Åby Dagtilbud på følgende måde:

- Vi organiserer os på forskellige måder i de enkelte afdelinger, når vi arbejder ud fra læreplanstemaerne.
- Vores læringsmiljøer er fleksible og foranderlige og giver mulighed for, at de forskellige læreplanstemaer er i spil.
- Vi skaber forudsigelighed og genkendelighed i hverdagen, så børnene har overskud til læring og udvikling.
- Vi reflekterer løbende ift., hvilke pædagogiske overvejelser, der ligger bag, og hvad børnene får ud af det.
- Vi følger op på børnenes udbytte og progression, via forskellige metoder og værktøjer.

Eksempler på de seks læreplanstemaer fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 6 år

- Vi er bevidste om, hvordan de forskellige læreplanstemaer er til stede i vores hverdagspraksis. Det kan f.eks. være ved bleskift, hvor det ikke blot handler om at få en ren ble. Her er bl.a. fokus på børnenes selvhjulpenshed og deres oplevelse af succes når det lykkes at tage strømperne af selv, at de øver sig i at koordinere bevægelserne. Vi sætter ord på og vurderer barnets nærmeste udviklingszone. Kobler vi denne hverdagsituation på de seks læreplanstemaer, arbejder vi i det læringsmiljø med:
- **Alsiddig personlig udvikling:** Vi arbejder med selvhjulpenshed, når vi motiverer børnene i at tage tøjet af og på selv.
- **Social udvikling:** Når flere børn er med på badeværeslet, arbejder vi på at udvikle børnenes empati og relationer, ved at de ingår i fællesskabet, hvor de kan spejle sig i hinanden.
- **Kommunikation og sprog:** Vi arbejder med at sprogliggøre og benævner børnene initiativer, beklædning, følelser og arbejder med begreber og overbegreber (som ex overtøj).
- **Krop, sanser og bevægelse:** Vi arbejder med at børnene bliver fortrolige med deres krop og får en fornemmelse af kroppens funktioner, ved at børnene selv deltager i at tage tøj og på.
- **Natur, udeliv og science:** Vi giver børnene mulighed for at udvikle deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturfænomener, fx når vi leger med vand i forbindelse med håndvask.
- **Kultur, æstetik og fællesskab:** Vi benævner og snakker med børnen om, at vi ser forskellige ud og giver dem en opmærksomhed på, hvor de er ens og hvor de er forskellige.

Gl. Åby Dagtilbud

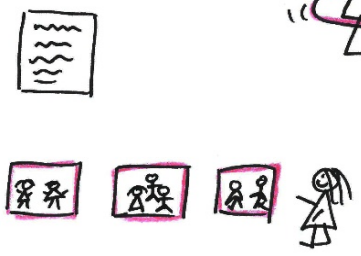
Pædagogisk grundlag

6. Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Fordybelse

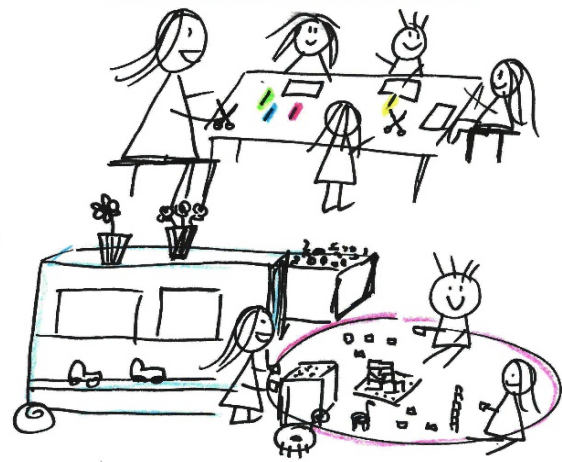
Trolde stuen

Det fysiske miljø:

- invitere til leg og udforskning af omgivelserne
- invitere til fysisk aktivitet og fordybelse - både inde og ude

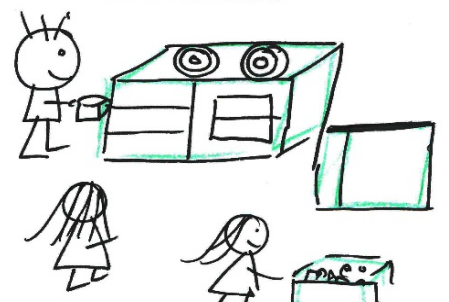
Rum i rummet

Vil du købe noget i min butik?

Rolleleg

Tema 6: Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske miljø bør invitere til leg, udforskning af omgivelserne og såvel fysisk aktivitet som fordybelse både inde og ude. Den fysiske indretning bør være fleksibel i forhold til at kunne bruges til varierende pædagogiske formål, men bør samtidig muliggøre en kontinuitet i længerevarende lege og andre aktiviteter.

Det kommer i GI. Åby Dagtilbud til udtryk på følgende måde:

- Vi skaber rammer og indretning, der understøtter mulighederne for forskellige voksen- og børneinitierede aktiviteter, leg, fordybelse, fysisk udfoldelse, mv.
- Det pædagogiske personale er nysgerrige og eksperimenterende sammen med børnene.
- Vi er bevidste om vores påvirkning som rollemodeller i forhold til, hvordan vi indretter, bruger og inviterer børnene til at forandre vores forskellige rammer.
- Vi arbejder for at vores fysiske rammer i alle afdelinger appellerer til børnenes nysgerrighed og lyst til at udforske såvel inde som ude.
- Det pædagogiske personale er nysgerrige ift. at se rummene ud fra et børneperspektiv og ændre dem efter børnenes behov.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vores lange gang er motorvej – det er løbeleg og der er ikke legetøj eller billeder på gangen, fordi der så er mulighed for at gøre plads til løbelegen. Det giver rigtig meget leg og det er et bevidst valg! De små bevæger sig lidt ud på gangen for at kigge på, når de store leger løbeleg.	• Vi er optaget af, at vi som et helt hus har forskellige zoner og muligheder (stille, rolleleg, motorisk leg).	• Fleksibelt rum der kan bruges til mange ting – en bevidsthed om hvad der sker, når vi ændrer rummet og giver mere gulvplads, børnene fordyber sig og har mulighed for at udvide deres lege.

Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksne er betydningsfuld for alle børn - men i særlig grad for børn i udsatte positioner.

Gl. Åby dagtilbud

Pædagogisk grundlag

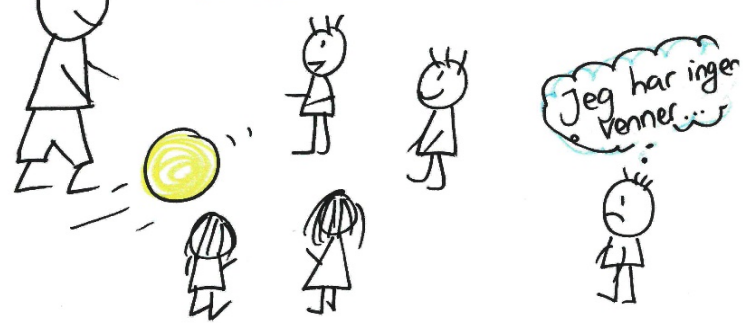
7. Børn i udsatte positioner

Rummelige fællesskaber
- hvor alle børn har en naturlig plads

Hvordan giver jeg Teo en god oplevelse som en del af fællesskabet?

Mindre grupper med særligt fokus

- Handleplan

Tema 7: Børn i udsatte positioner

Dagtilbud af høj kvalitet med gode pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn, men særligt for børn i udsatte positioner. Børn kan være i udsatte positioner af vidt forskellige grunde, og det pædagogiske personale og andre fagprofessionelle har ansvar for med tidlig, rettidig indsats at identificere børn med behov for en særlig opmærksomhed. Samtidig skal der arbejdes med rummelige fællesskaber, hvor alle børn har en naturlig plads. Børn i udsatte positioner skal støttes, så de både udfordres tilpas og oplever mestring i det almene fællesskab og efter behov også i mindre gruppesammenhænge med et særligt fokus. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at udsatte børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for dem. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er betydningsfuld for alle børn, men i særlig grad for børn i udsatte positioner.

Vi har i Gl. Åby Dagtilbud fokus på, hvordan vi sikrer, at børn i udsatte positioner har de pædagogiske, strukturelle og fysiske rammer, de har behov for. Samtidig arbejder vi med, hvordan vi får børn i udsatte positioner til at indgå som betydningsfulde i vores børnefællesskaber.

Det kommer til udtryk på følgende måde i praksis:

- Vi er opmærksomme på de narrativer, vi bruger om det enkelte barn.
- Vi fremhæver barnets ressourcer overfor de andre børn.
- Vi møder alle børn forskelligt, og er opmærksomme på individuelle behov.
- Vi tager ansvar for kvaliteten i interaktionen og relationen med det enkelte barn, ved at kigge på os selv i relationen og være nysgerrige på, hvad vi kan ændre, og hvordan vi kan justere os i forhold til barnet.
- Vi er nysgerrige på at kigge bag barnets handling og få øje på barnets intention.
- Vi samarbejder med forældrene om at skabe de bedste udviklingsbetingelser for barnet i en udsat position.

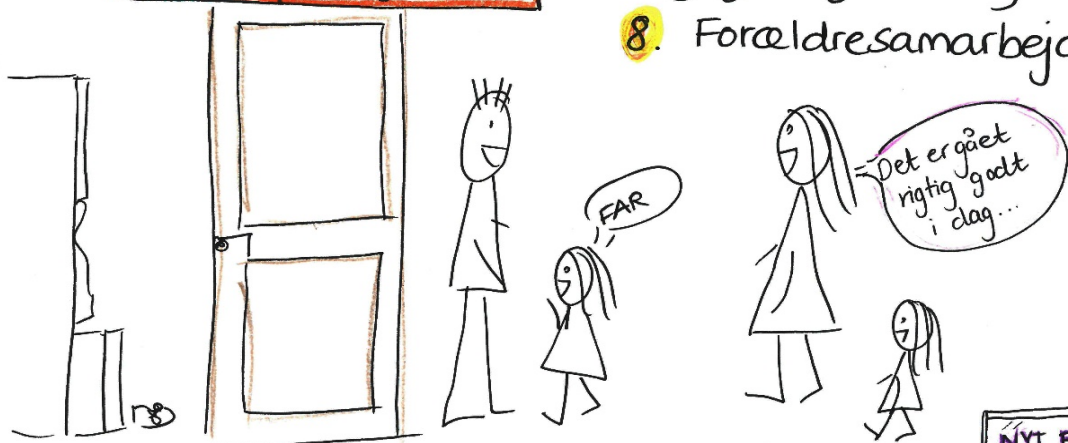
Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi havde fokus på, hvordan et barn kunne blive en del af børnefællesskabet og brugte leg til at få barnet med, her var det den voksnes rolle at guide og støtte barnet i legen.	• Vi har et barn som havde det svært med at skulle sige noget til samling. Vi undersøgte, hvad han godt kunne lide. Han kunne lide Fortnite og derfor forberedte vi nogle danse, som han sammen med den voksne skulle vise til de andre børn. De andre børn fik øje på at han også kan bidrage med noget.	• Vi laver en handleplan for børnene med mål for, hvad de skal opnå. Et tegn kan måske være, at de skal kunne være med i en samling i 10 min med de andre børn, for at opleve sig som en del af fællesskabet med de andre. • Vi forsøger at minimere voksenskiift i løbet af dagen. Så det er den samme voksne, der er sammen med børnene om formiddagen, der også spiser med de børn. Et tiltag, der er lavet efter vi blev opmærksomme på, at børnene oplevede mange skift i løbet af dagen.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

8. Forældresamarbejde

- Et godt forældresamarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse er af afgørende betydning.
- Vi vægter derfor den daglige nære kommunikation højt.
- Alle forældre skal opleve, at de bliver set, hørt og har indflydelse.

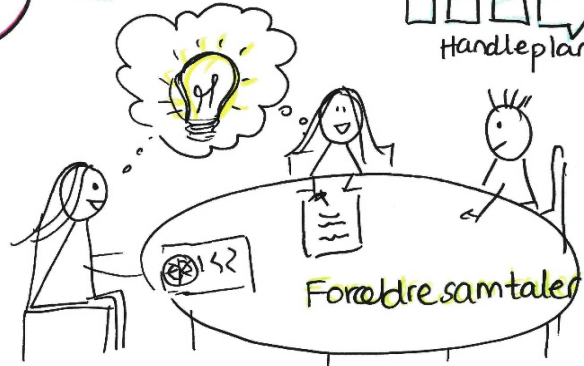

Samarbejde med forældre om børns læring

- 3-mdrs. samtale
- opstartssamtale

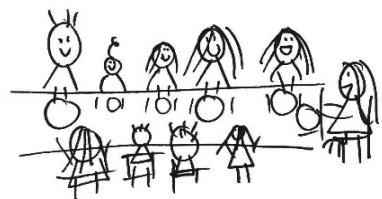
- Inspiration
- Vejledning
- Sparring
- Samskabelse

• Dialog-hjuls samtaler

• Trivsels-møder

Netværksmøder

Sociale arrangementer

Tema 8: Forældresamarbejde

Et godt forældresamarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse er af afgørende betydning. Forældrene skal derfor både inddrages aktivt og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde. Samarbejdet sker i form af både det formelle bestyrelsesarbejde/ forældrerådsarbejde og samarbejdet i hverdagen på tværs af dagtilbud og hjem om det enkelte barn, og om skabelsen af inkluderende børnefællesskaber.

I det daglige forældresamarbejde indgår også vejledning af og sparring med forældrene om, hvordan de understøtter deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske personale og forældrene afstemmer forventninger til hinanden og samarbejdet, med afsæt i den enkelte families behov, og alle skal opleve, at de bliver set, hørt og har indflydelse.

Forældresamarbejdet foregår på forskellige niveauer; den daglige kommunikation, på forældremøder og forældresamtaler, gennem pædagogisk dokumentation og på forældrerådsmøder og bestyrelsesmøder.

I Gl. Åby Dagtilbud samarbejder, faciliterer og rammesætter vi forældresamarbejdet på følgende måde:

Daglig kommunikation:

- Vi vægter den daglige nære kommunikation med forældrene højt, da vi oplever at tilliden og relationen til det gode samarbejde udspringer herfra.
- Forældre inddrages som ligeværdige samarbejdspartnere. Samarbejdet bygger på respekt.
- Vi tager udgangspunkt i den enkelte families behov og livssituation. Vi viser interesse for hele familien.

Forældresamtaler og forældremøder:

- Alle nye familier modtager et velkomstbrev. Der er tydelige rammer og rutiner for opstart og overgange, hvilket skaber forudsigelighed og tryghed. Vi afholder samtaler ved alle overgange. Opstart og overgange sker i barnets tempo og ud fra barnets perspektiv i tæt samarbejde med forældrene.
- Vi afholder opstartssamtaler, 3- måneders samtaler, Dialoghjulsamtaler (statusudviklingssamtaler), samtaler ved behov samt trivselsmøder.
- Samtaler med forældrene er en grundsten i samarbejdet, og er præget af åbenhed, tillid og gensidighed. Vi lytter og udveksler perspektiver for at kvalificere det daglige pædagogiske arbejde.
- Vi ser en styrke i, at forældre og pædagoger hver især har en unik viden om barnet. Vi deler denne viden og udvikler løsninger i fællesskab, så vi sammen kan fremme barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Vi vægter at skabe fællesskab mellem forældrene, for derved at fremme et inkluderende børnemiljø.
- Vi ønsker at inspirere forældrene gennem samtaler, vejledning og sparring.

Pædagogisk dokumentation:

- Vi delagtiggør forældrene i deres børns institutionsliv med dagsfortællinger, pædagogiske overvejelser for praksis, foto- og videooptagelser samt børnenes egen dokumentation. Det er relevant og værdifuldt grundlag for forældrekontakt og forældresamarbejde.

Gl. Åby Dagtilbud - Pædagogisk læreplan

- Vi samler hen over tid fotos til et erindringsarkiv for barnet, som også kan bruges i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole.

Forældreråd- og Dagtilbudsbestyrelsen:

- Vi ser en styrke i forældrenes ret til medindflydelse på deres børns daginstitutionsliv gennem forældrerådene og bestyrelsen.
- Forældrerådene er bindeled imellem forældre og Dagtilbudsbestyrelsen.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi møder hver enkelt familie med engagement og indlevelse, og guider og deler vores viden og erfaring ift. til at have et barn i vuggestue, og håndtering af det at være forældre. Det er vigtigt for os, at familiens erfaring med institutionsverdenen bliver positivt.	• Vi inspirerer og vejleder forældrene i f h t. hvilke børn, der vil være gode at lave hjemmelegeaftaler med, samt hvilke aktiviteter der kan øves derhjemme (eks. bliver god til at klippe med saks inden skolestart).	• Vi inviterer forældre til at deltage i vores praksis, så de får kendskab til vores pædagogik, og derigennem kan vi komme i dialog.• Flere afdelinger afholder fælles aldersopdelte forældremøder, hvor der fortælles om de enkelte børn og gruppen som helhed, for at skabe et fællesskab mellem forældrene. Vi oplever at forældrene får talt sammen om problematikker, der er kendetegnende for aldersgruppen, og det er en gave for personalet at høre, hvad forældrene er optaget af. Vi oplever, at forældrene bliver nysgerrige på hinandens børn. Emner har været; sovetider, behovsudsættelse, svært at få børn med hjem fra legeaftaler. Forældrene sparrer med hinanden.• Flere afdelinger har cafe for nye forældre, hvor forældrerådet tager imod de nye familier.

Gl. Åby Dagtilbud

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

9. Inddragelse af lokalsamfundet

- Alle børn skal kende deres lokalområde.
- Vi er undersøgende og opsegende i vores lokalområde

Tema 9: Inddragelse af lokalsamfundet

Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx skoler, biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbuddet skal desuden overveje om et samarbejde med fx ældre medborgere, skolebørn fra mellemtrinnet og udskolingens eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for f.eks. natur, sport, musik, sundhed eller håndværk, kan bidrage til at styrke arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer.

I dagtilbuddet arbejder vi med at alle børnene skal kende deres lokalområde. Det gør vi ved at tage på ture i lokalområdet, hvor vi præsenterer lokalmiljøet:

- Vi bruger: Brabrandstien, Åby Bibliotek, Åby Park, Åby skole og SFO, TROT, området omkring kolonihaverne, områdets legepladser, Sølyst, Kvickly, børnenes egne områder, som de ønsker at dele med os, besøg på plejehjem, besøg i hjem hos de børn der går i dagpleje, vuggestue og børnehave.
- Vi har i dagtilbuddet en bus og ladcykler, som vi også bruger til at transportere os rundt i lokaldistriktet.
- Vi er altid undersøgende på lokalområdet, og hvordan vi kan være opsøgende. Det kan f.eks. være at vi er opmærksomme på hvilke butikker vi har i Åby, hvad man kan købe der, og om der sker nyt i området.
- Vi er også iagttagere i det lokale område, og vi taler sammen med børnene om det vi ser. Hvad bygger de mon der, hvilke maskiner kan vi se? Hvor kører bussen hen? Vi besøger de steder som har noget at byde på, og hvor vi er velkomne.

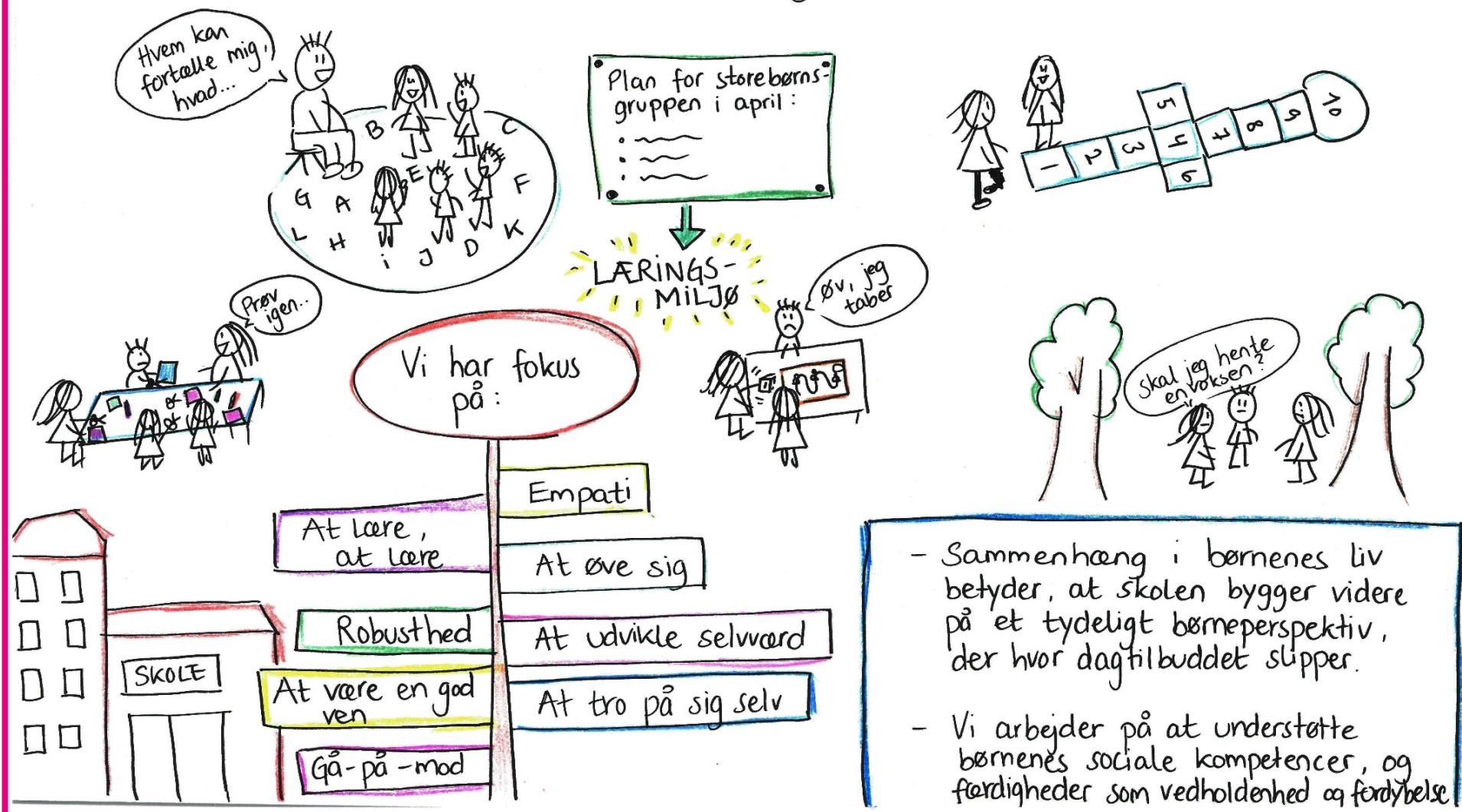
Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi samarbejder med det lokale plejehjem: Vi besøger plejehjemmet, hver anden onsdag med en gruppe børn og voksne, som kender konceptet og enkelte beboere. På plejehjemmet er der legetøj/bøger til rådighed. Enkelte gange medbringer vi vuggestuens sangbog, hvor vi synger og leger sanglege for beboerne. Det giver et smil på læben 😊 • Vi benytter os rigtig meget af Parken. Her kan børnene udfordres på den rette måde i en overskuelig ramme. Vi kan lege gemme og fange, løbe, hoppe, trille ned ad bakken. Kun fantasien sætter grænser og udfoldelsesmulighederne er mange.	• Hver mandag tager vi med en gruppe på biblioteket. Hvilke børn der deltager varierer fra gang til gang, der kan typisk være gengangere, hvis der er behov for det. Formålet er grundlæggende at styrke det enkelte barns sproglige udvikling. Derudover at få en god oplevelse og opbygge en sund kultur ift. at anvende mulighederne på biblioteket. Der kan være fokus på et enkelt barn, som er særligt udfordret og fx har brug for et løft i form af ekstra fokus på dialogisk læsning. På biblioteket læser den voksne så med børnene og retter en særlig opmærksomhed mod det barn, som er udfordret. Vi tager bøger med hjem, som vi arbejder videre med hjemme i institutionen. • Til Lucia samarbejder vi med det nærliggende plejehjem. De ældste børn går Lucia op og ned ad alle de lange gange. Stor oplevelse for alle.	• Vi tager fast på tur en gang om ugen. Her tager vi på ture i nærområdet. Vi ser på, hvad børnegruppen og det enkelte barn har brug for og planlægger turene ud fra det. Den sidste tid har vi haft et særligt fokus på krop, sanser og bevægelse, hvorfor vi i stor stil tager på ture til områder, som udfordrer barnets motorik og sanser. Det kan være ture og og ned ad bakker, vi triller, hopper, kravler, laver bevægelseslege osv.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

10. Sammenhæng med børnehaveklassen

Tema 10: Sammenhæng med børnehaveklassen

Sammenhæng i børnenes liv betyder, at skolen bygger videre på et tydeligt børneperspektiv, der tager over hvor dagtilbuddet slipper. Det skoleforberedende arbejde i dagtilbud handler især om, at der i børnenes sidste år i dagtilbud etableres pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter børnenes sociale kompetencer og færdigheder som vedholdenhed og fordybelse. Derved forberedes de på at møde nye sociale og faglige sammenhænge med tro på egne evner, nysgerrighed og gå-på-mod. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal også introducere til og give børnene mulighed for at udvikle faglige færdigheder i form af leg med bogstaver, tal, mønstre og former m.v.

Rammen for samarbejdet mellem Gl. Åby Dagtilbud og Åby skole:

- Vi udarbejder i samarbejde et årshjul således vi forbereder barnet til skolen og skolen til barnet, så barnet oplever en naturlig og meningsfuld overgang. Desuden mødes vi i oktober til tilbagelevering på Åby skole, hvor der er tilbagelevering fra børnehaveklasseledere og SFO til storebørns pædagoger og pædagogiske ledere.
- Alle pædagogiske ledere i dagtilbuddet deltager på tre lokaldistriktsmøder, ligesom de pædagogiske ledere der har afdelinger med børnehavebørn, deltager på fire årlige brobygningsmøder med SFO og indskolingsleder, samt dagtilbudsleder. At kende hinanden via et fagligt samarbejde er med til at skabe indsigt og kendskab til hinandens fagligheder.
- Skolen besøges efter det planlagte årshjul og når det er muligt og giver mening.
- Vi tager til besøgsdag og motionsdag på skolen, og børnehaveklasselederne besøger deres kommende børn i børnehaverne inden sommerferien.

Fælles fokuspunkter for storebørnsgrupperne i Gl. Åby Dagtilbud:

- Vi arbejder med storbørnsgrupper i alle afdelinger - i nogle afdelinger er de sammen hver dag og i andre en gang om ugen, hvor der er særlig fokus på empati og at kunne sætte sig i andres sted/aflæse andre, turde stå frem samt at lære, at lære.
- Vi skaber en tryk ramme, så børnene får en tro på, at de kan, hvis de er vedholdende og øver sig, men fortæller dem også, at de ikke skal kunne løse alle udfordringer med det samme.
- Vi har fokus på det enkelte barns (og børnegruppens) personlige udvikling og sociale kompetencer. Vi arbejder med mål og tegn for børnegruppen via blandt andet smtte-model og relations-tjek. Sociale kompetencer handler om, at være gode venner, der både kan være uenige og lege med andre og det handler om at blive mødt med anerkendelse af, at ens oplevelse af en situation kan være anderledes end et andet barns/den voksnes oplevelse. Sociale kompetencer er også, at barnet viser empati, omsorgsfuldhed, tager hensyn, trøster og henter hjælp, hvis et andet barn har brug for det og samtidig oplever at blive mødt af børn og voksne, der viser hensyn, trøster, er empatiske og omsorgsfulde.
- Vi arbejder med robusthed ved at spille spil, hvor de øver at tabe og vinde.
- Til samling tages forskellige emner op, og børnene skal lytte, vente, fordybe sig og fortælle. Vi inddrager børnene i, at de skal tage stilling til, hvad og hvor de vil lege. Fokus er på et *forpligtende fællesskab*.

Gl. Åby Dagtilbud - Pædagogisk læreplan

- Vi arbejder med børnenes selvværd og robusthed. Et godt selvværd giver mod til at prøve noget nyt og at prøve igen, når noget lykkes/ikke lykkes i første forsøg. Det hjælper også på modet til at henvende sig til andre, til at tage initiativ og til at ytre sig, så alle kan høre det, der bliver sagt. Selvværd hjælper desuden på evnen til at leve med forandringer, kritik og modgang. Vi er bevidste om forskellen på selvværd og selvtillid, hvor selvtillid er knyttet til noget, man kan, er selvværd knyttet til oplevelsen af at have værdi som menneske. Børn oplever selvværdsfølelse, når de mestrer en opgave og møder anerkendelse hos de voksne, som har betydning for dem.
- I november måned afholder vi en status- og udviklingssamtale (SUS) med forældrene, hvor vi gennemgår læreplanstemaerne og barnets generelle udvikling.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

Overgangsarbejde

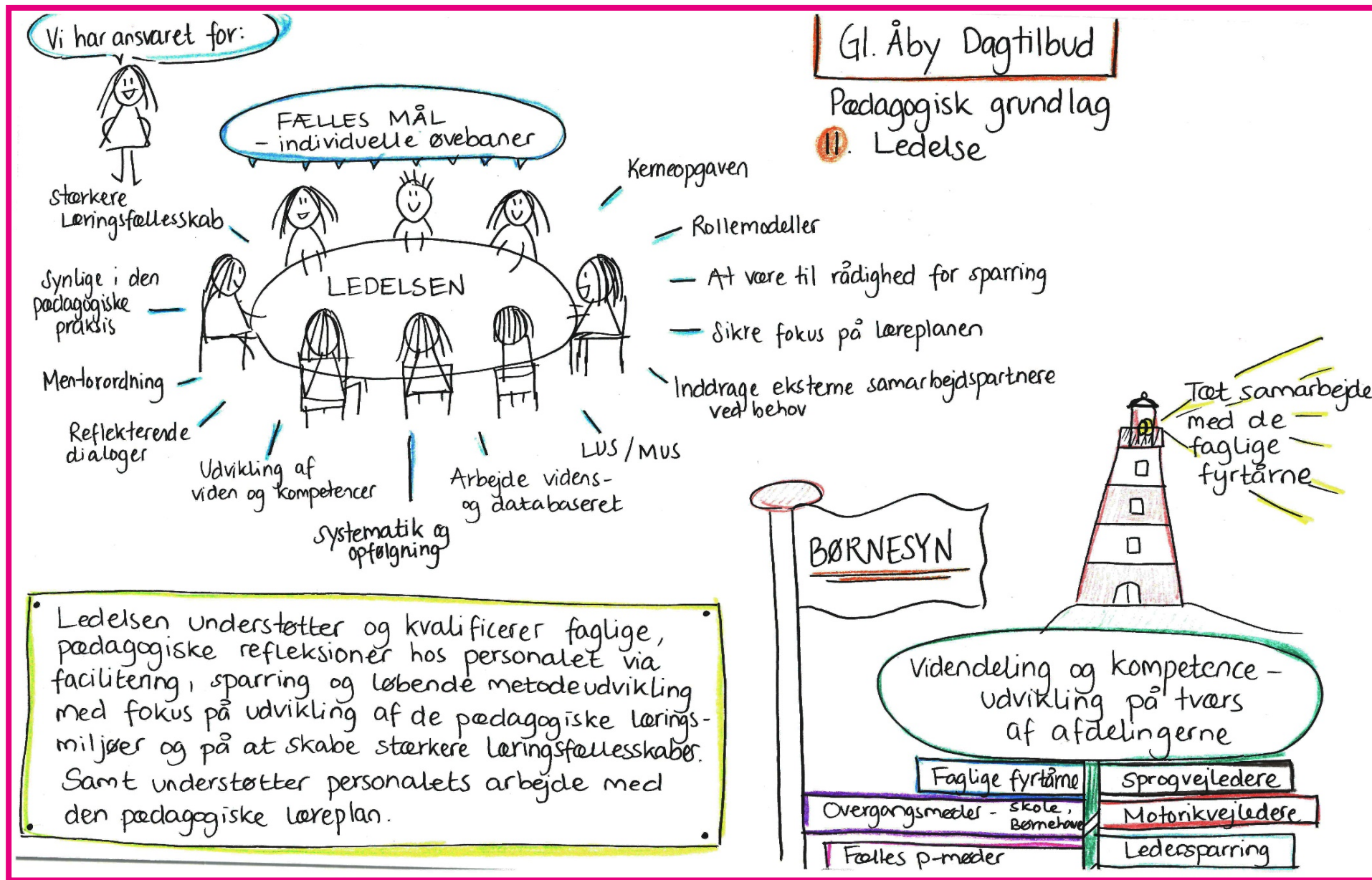
- Vi lærer børnene at have styr på sine egne ting og har indrettet garderobe og badeværelse, så de fx selv kan nå deres tøj.
- Vi arbejder i temaer fx et helte-tema, hvor børnene øver sig i at være en hverdagshelt og en god ven. Vi taler med børnene om følelser og hvad man kan gøre, når en situation bliver svær at håndtere.

Samarbejde med skolen

- Vi besøger skolen, når vi deltager i skolernes motionsdag. Børnene siger hej til de børn som de kender på skolen og lærer omgivelserne at kende.
- Vi besøger skolen en dag inden sommerferien. Børnene bliver blandet på tværs af Dagtilbuddet og vi leger skole og børnene får et bedre kendskab til hinanden og omgivelserne.

Gl. Åby Dagtilbud

Tema 11: Ledelse

Ledelsen har ansvaret for, at personalet besidder viden og konkrete kompetencer til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø og til at inddrage forældrene. Ledelsen understøtter og kvalificerer faglige, pædagogiske refleksioner hos personalet via facilitering, sparring og løbende metodeudvikling med fokus på udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer og på at skabe stærkere læringsfællesskaber. Den samlede ledelse understøtter dagtilbuddets åbenhed over for lokalsamfundet. Den pædagogiske leder organiserer arbejdet, så det understøtter personalets arbejde med den pædagogiske læreplan.

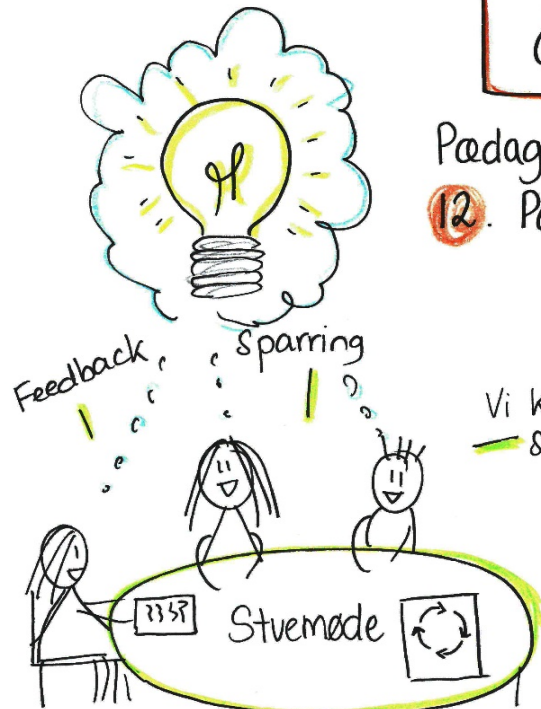
Det kommer i Gl. Åby Dagtilbud til udtryk på følgende måde, hvor ledelsen:

- sikrer, at vores arbejde med kerneopgaven tager et naturligt afsæt i den styrkede læreplan ved at bruge den som fundamentet for reflekterende dialoger på mødefora som fx stuemøder, pædagogmøder, lederteammøder, personalemøder og fælles workshops i dagtilbuddet.
- arbejder med en systematik med indsamling af og refleksion over data, som er koblet til den pædagogiske læreplan.
- er rollemøder og går foran og viser vejen.
- er synlige i den pædagogiske praksis, og kan dermed understøtte arbejdet med den pædagogiske læreplan.
- prioriterer at være til rådighed for reflekterende dialoger og sparring i hverdagen. Det langsigtede mål er at forbedre og kvalificere uformelle refleksioner i dagligdagen. F.eks. når to pædagoger møder hinanden på legepladsen og drøfter en udfordring omkring et barn eller en børnegruppe, at de her bliver mere bevidste om at benytte nogle metoder til refleksionen som kvalificerer det.
- har et tæt samarbejde med de faglige fyrtårne omkring det systematiske arbejde med den pædagogiske læreplan og stærkere læringsfællesskaber.
- sikrer at der er fokus på alle læreplanstemaer, og at der er fokus på læring hele dagen.
- prioriterer at deltage i mødefora og inddrager de faglige fyrtårne i arbejdet med reflekterende dialoger.
- arbejder systematisk i lederteamet som et stærkere læringsfællesskab, ved at have et fælles mål og individuelle øvebaner (oftest med afsæt i læreplanen).
- arbejder med en mentorordning, hvor vi deler viden med nye lederkolleger.
- er bevidste om at inddrage relevante eksterne samarbejdspartnere i et stærkere læringsfællesskab omkring de enkelte børn. Her inddrager vi forældrene som vigtige samarbejdspartnere i arbejdet om kerneopgaven.
- har blik for at udvikling af viden og kompetencer kan ske på forskellige måder f.eks. gennem kursus, ved at besøge hinandens afdelinger eller gennem videndeling på udvalgte møder.
- arbejder viden-og databaseret ved at præsentere hinanden og personalet for relevant forskning og faglige artikler, hvorefter det omsættes til praksis.
- er rollemodel i selv at øve sig, afprøve og gøre brug af de metoder, der præsenteres for medarbejderne.
- bruger LUS og MUS som et systematisk redskab i forhold til at afdække behovet for videns- og kompetenceudvikling.
- sikrer en række møder på tværs af dagtilbuddet med fokus på videndeling samt kompetenceudvikling, da vi oplever, at det har stor værdi at dele sin viden med kollegaer som har samme fokus. Fx Sprogvejledermøder, Motorikvejlermøder, Ledersparring, Faglige fyrtårne netværksmøder, Overgangsmøder mellem Dagtilbud og skole, Fælles personalemøder/workshops, Lederkonferencer.

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

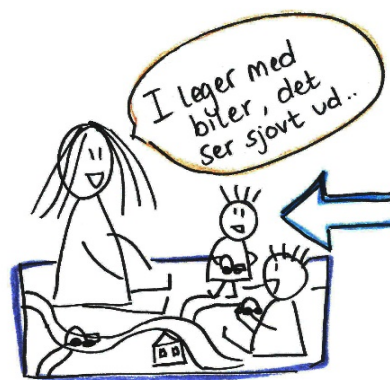
12. Pædagogisk personale

Vi kigger på os selv som professionelle

- Læringsmiljø
- Rammesætning
 - Planlægning
 - Positionering
 - Hele dagen

- Det pædagogiske personale skal sammen skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads, tid og ro til at være barn.
- Legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed er udgangspunkt for de læreprocesser, som barnet indgår i.

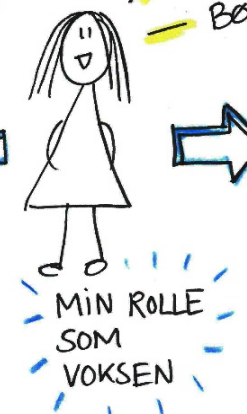

AT FØLGE

Nærværende

Rollemodel

Børneperspektiver

AT TAGE POSITIV LEDELSE

Tema 12: Pædagogisk personale

Det pædagogiske personale skal sammen skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. Det er hensigten, at legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed, samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læreprocesser, som barnet indgår i. For at kunne lykkes med dette er det centralt, at det pædagogiske personale i det interne arbejde både kan tage ledelse og give følgeskab.

Det pædagogiske personale i Gl. Åby Dagtilbud organiserer arbejdet på følgende måde:

- Vi arbejder med feedback og sparring.
- Vi er rollemodeller, og vi kigger på os selv som professionelle ind i at forbedre læringsmiljøet.
- Vi har fokus på organisering og kommunikation for at sikre rammesætning, planlægning og positionering i læringsmiljøerne.
- Ved at organisere et godt læringsmiljø, hvor vi tager det op, som børnene interesserer sig for, både spontant og i planlagte forløb, da der skabes bedst grobund for læring, når børnene bliver optagede.
- Ved at have fokus på læring og fordybelse i alle situationer hele dagen og reflektere over læringsmiljøet, med det fokus at barnet kan se de forskellige muligheder for leg og kreativ udfoldelse.
- At være bevidst nærværende og tage børneperspektivet og understøtte børnenes leg.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

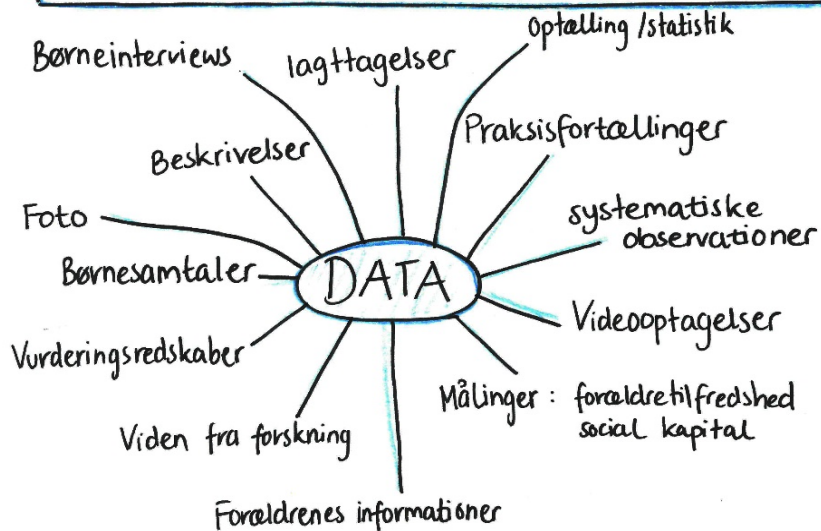
0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi er bevidste om at følge børnenes spor. Det kan være, at vi havde planlagt at kigge efter regnorme og lære om hvordan de bor, lever osv., men i stedet finder børnene en mariehøne og bliver optaget af den og alt omkring den, så er det selvfølgelig den vej, den planlagte aktivitet udvikles.	• Vi har "lille gruppe" med 4 børn. Her har vi fokus på de enkelte børns behov samt hvordan de indbyrdes kan være til inspiration for hinanden. • Vi arbejder med positionering i vores hverdag. Vi italesætter hvem der er aktivitets-, overblik-, og observationsvoksen de enkelte dage. På den måde sikrer vi, at alle de voksne ved, hvor deres fokus skal være. • Vi er opmærksomme på at lege kan udvikle sig over tid og derfor skal de voksne have fokus på at rammesætte, således, at børnene bliver guidet og støttet i at legen udvikles.	Vi er opmærksomme på at der sker læring i hverdagens rutiner: • For de mindre børn arbejder vi med, at børnene bliver selvhjulpne, når de selv tager bukserne af ved bleskift, tager bleen af og smider den ud i skraldespanden. • Med de større børn giver vi børnene kendskab til matematiske ord og talforståelse, ved at de står for at dække bord inden spisetid. Børnene tæller antal børn og voksne og får det til at passe med antal bestik og service.

Gl. Åby Dagtilbud

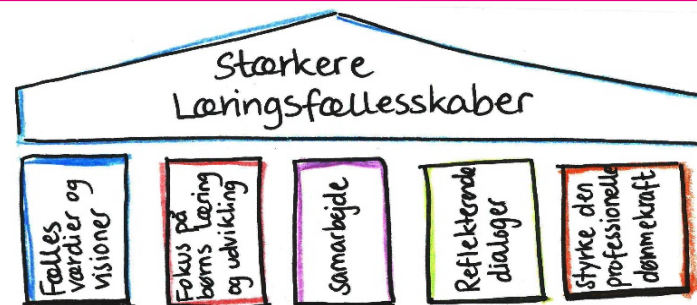
Pædagogisk grundlag

13. Dokumentations- og refleksionspraksis

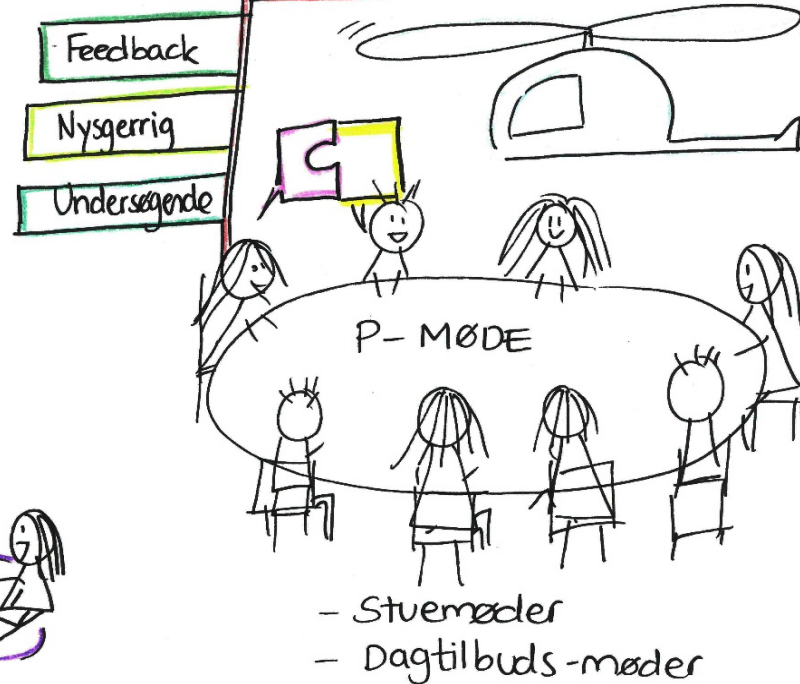
DATA KAN VÆRE BÅDE KVALITATIV OG KVANTITATIV

Fokus på den voksne og læringsmiljøet

Professionel dømmekraft
Systematisk faglig og kritisk refleksion

Tema 13: Dokumentations- og refleksionspraksis

Ledelsen har ansvar for, at det pædagogiske personale løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan fx ske ved, at praksis fastholdes gennem pædagogisk dokumentation, der danner grundlag for analyse, og systematisk refleksion og justering af praksis.

Dokumentation kan både være kvantitative og kvalitative data. Eksempler på data kan være:

- Beskrivelser
- Iagttagelser
- Praksisfortællinger
- Systematiske observationer (vi kigger efter noget bestemt)
- Videoptagelser
- Foto
- Børnesamtaler
- Børneinterviews
- Børnenes udtryk for trivsel
- Forældrenes informationer
- Forældrenes tilfredshed og holdninger
- Optælling/statistik af fx børnetal
- Viden fra forskning
- Vurderingsredskaber (fx trivsel, sprog, motorik)

Professionel dømmekraft og en systematisk faglig og kritisk refleksion over egen og fælles praksis er et vigtigt grundlag for lokalt at udvikle dagtilbud af høj kvalitet. Refleksionen forudsætter, at man er nysgerrig og undersøgende på hinandens praksis, søger sparring og tilbyder hjælp. Samtidig skal man turde udfordre hinandens vaner og rutiner og gøre det naturligt at dele viden og ideer til nye løsninger på tværs. Med afsæt i refleksionen og en stærk feedbackkultur skabes der i dagtilbuddet, afdelingen og i den enkelte gruppe stærkere læringsfællesskaber. Derved opbygges og udvikles både den professionelle kapacitet og dømmekraft.

I Gl. Åby Dagtilbud arbejder vi med refleksion og feedback både systematisk og i mere ustrukturerede refleksionssamtaler i hverdagen. Eksempler kan være:

- Refleksion som et fast punkt på dagsorden til personalemøder og stuemøder.
- Refleksion som et fastsat dagligt tidspunkt med en fast dagsorden.
- Sparring når behovet for refleksion opstår.

Gl. Åby Dagtilbud - Pædagogisk læreplan

- Nysgerrighedskultur hvor personalet tilbyder eller efterspørger feedback.
- At bruge BørneIntra til at efterspørge feedback fra hinanden.

Der skal være balance mellem de ressourcer, der bruges på at dokumentere på den ene side og det udbytte, som det pædagogiske personale får, på den anden side. Den pædagogiske dokumentation og refleksionspraksis vil tage afsæt i de bærende principper for Stærkere Læringsfællesskaber.

Eksempler fra praksis i dagtilbuddet:

0 - 2 år	3 - 6 år	0 - 6 år
• Vi laver relations tjek (en metode til at angive den enkelte medarbejders relation til det enkelte barn og/eller dets forældre) på vores p-møder. Ud fra refleksionen over relations tjek får alle medarbejdere en eller flere øvebaner. Øvebanerne skrives ned og er synlige for alle. Personalets øvebaner lever i dagligdagen ved at personalet systematisk indsamler data og giver hinanden feedback på disse til næstkommende p-møde og i 5R-rummet i middagsstunden.	• Ved hvert personalemøde og øvrige møder starter vi med at lægge et billede, en video, en praksisfortælling eller en observation imellem os til refleksion og bestemmer hvilke briller fra læreplanen vi vil se den igennem • Vi inddrager børnenes perspektiver som data, ved at tale med dem før, under og/eller efter en aktivitet. Når vi har været på tur eller har haft et særligt arrangement, beder vi børnene tegne det som havde været den største oplevelse. Efterfølgende fortæller børnene om det til samling. Det giver os vigtige data til vores sparring.	• Vi efterspørger og tilbyder feedback efter situationer hvor et barn bliver ked af det og frustreret. Fx Hvad skete der? Hvordan oplevede du det? Hvad sagde du? Kunne du/vi have gjort noget anderledes? På den måde kvalificerer vi vores fremtidige praksis.

Gl. Åby Dagtilbud

Gl. Åby Dagtilbud

Pædagogisk grundlag

14. Evaluering

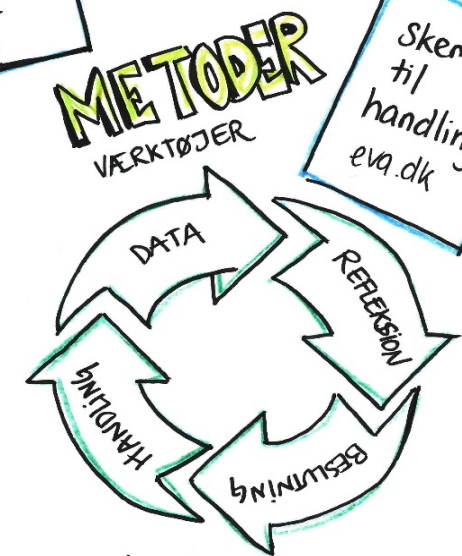
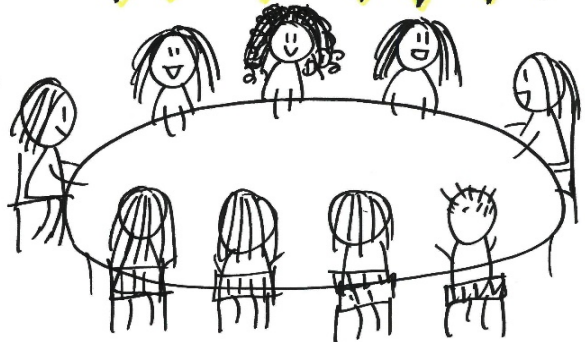

Dagtilbudslederen er ansvarlig for:

- at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø
- at arbejdet med den pædagogiske Læreplan evalueres mindst hvert 2. år.
- at sikre løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

EVALUERINGSKULTUR

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes progression

Tema 14: Evaluering

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet er i sin første etablerede fase. Målet er at blive gode til at evaluere sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, dannelse, udvikling og læring med henblik på udvikling og kvalificering af dagtilbuddets praksis.

Dette kommer til udtryk på følgende måde:

- I Gl. Åby Dagtilbud ønsker vi at etablere en faglig reflekteret, systematisk og meningsfuld evalueringskultur.
- Dette kræver nye samarbejdsformer, hvorfor vi vægter, at der lokalt i de enkelte afdelinger bliver skabt "organiserede rum", hvor det pædagogiske personale kan styrke kvaliteten i dialogerne, analysere dataindsamling og vurdere den pædagogiske praksis.
- Vi tilstræber en evalueringskultur, hvor beslutninger bliver truffet data- og vidensbaseret, hvorfor vi ønsker at blive dygtige til at indsamle data og dokumentere den pædagogiske praksis.
- Vi vil udvikle fælles metodiske kompetencer til at gennemføre evaluering. (kan variere i de enkelte afdelinger).
- Vi stræber efter en evalueringskultur, der bygger på en undersøgende og nysgerrig kultur med udgangspunkt i børneperspektivet.

Metoder/Værktøjer: Metodevalg afhænger af mål/ undersøgelsesspørgsmål men:

- Vi benytter læringscirkel til at strukturere vores evalueringspraksis. Læringscirkel benyttes i alle dagtilbuddets afdelinger, på ledelsesmøder, personalemøder, stue/gruppemøder og faglige netværksmøder.
- Vi benytter skema til selvevaluering; eva.dk
- Vi benytter SMITTE eller skema til handling; eva.dk
- Model til at arbejde med sammenhængen mellem børns progression og det pædagogiske læringsmiljø fra SLF

Data:

- Eksempler fra et børneperspektiv: tegninger, billeder, video, samtaler, spørgeskemaer, interviews, praksisfortællinger m.m.